

RAKENNETAAN RAUHAA

Pedagoginen materiaali
rauhaa edistävään kasvatukseen

Raili Keränen-Pantsu ja Anna Saurama

USKONNONOPETUS.FI

RAKENNETAAN
RAUHAA

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	2
Pedagoginen malli	4
Tehtävät	
• Luottamus	5
• Ystävällisyys	6
• Yhdenvertaisuus	10
• Arvot	12
• Ilo	15
Liite: Sanakortit	17

RAKENNETAAN RAUHAA - MUUTOSTA LUOVA TOIVO OPETUKSESSA JA KASVATUKSESSA

Mitä rauhalla ja rauhankasvatuksella oikeastaan tarkoitetaan? Sosiologi ja rauhantutkija Johan Galtung on puhunut negatiivisesta ja positiivisesta rauhasta. Negatiivinen rauha on sodan poissaoloa, kun taas positiivisessa rauhassa sotaan mahdollisesti johtavat rakenteelliset syyt ovat poissa. Näin esimerkiksi ihmisoikeuksia sortava hallinto voi täyttää negatiivisen rauhan määritelmän, mutta ei positiivisen rauhan.

Rauhankasvatus tähtää niin negatiiviseen kuin positiiviseen rauhaan. Se pohjaa erityisesti YK:n kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö Unescon vuonna 1974 antamaan suositukseen liittyen yhteisymmärryksen, yhteistyön ja rauhan sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien opetukseen.

Rauhankasvatus on mahdollista jaotella rauhaa koskevaan kasvatukseen ja rauhaa edistävään kasvatukseen. Rauhaa koskevalla kasvatuksella tarkoitetaan kasvatusta rauhasta, esimerkiksi sen historiasta eri maissa. Rauhaa edistävä kasvatus taas on kasvatusta, joka pyrkii edistämään taitoja, käytänteitä, arvoja ja asenteita, jotka edistävät rauhanomaista elämää. Tätä puolta rauhankasvatuksesta edustaa myös tämä materiaali. Rauhaa edistävän kasvatuksen tavoitteisiin kuuluu kehittää eettistä ja sosiaalista vastuuta sekä yhteiskunta- ja kulttuurirajat ylittävää ymmärrystä, jotka mahdollistavat rauhanomaisten yhteiskuntien rakentamisen.

Rauhankasvatuksella halutaan edistää kykyä löytää rauhanomaisia vaihtoehtoja ja ratkaisuja sekä kykyä ratkaista erilaisia konflikteja. Osana näitä prosesseja sekä laajemminkin on tärkeää huomioida kulttuurien välinen vuorovaikutus sekä erilaisuuden kunnioitus. Olennaista on myös edistää kaikkien osapuolten yhdenvertaisuutta sekä osallisuutta. Tämä osaltaan vahvistaa demokratian toteutumista.

Rauhankasvatus perustuu kokonaisvaltaisen kasvatuksen ideaan, jossa tavoitteena on tukea yksilön kehitystä huomioiden niin kognitiiviset, emotionaaliset kuin sosiaaliset kasvatuksen ulottuvuudet. Tavoitteena on kehittää sosiaalista oikeudenmukaisuutta, vastuuta ja solidaarisuutta, joka ilmenee esimerkiksi tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteiden noudattamisena ja edistämisenä.

Rauhankasvatuksella pyritään tukemaan yksilöiden halua jatkuvaan oppimiseen lisäämään heidän ymmärrystään kansallisen ja kansainvälisen tason ongelmista. Rauhankasvatuksen yhteydessä on tärkeää hyväksyä vapaa keskustelu, rohkaista siihen ja mahdollistaa kaikille keskusteluun osallistuminen. Näin kaikki voivat oppia toisiltaan, ymmärtää erilaisia kulttuureja ja katsomuksia sekä edistää yhdessä rauhan esteiden voittamista.

RAKENNETAAN RAUHAA - MUUTOSTA LUOVA TOIVO OPETUKSESSA JA KASVATUKSESSA

Tämän pedagogisen materiaalin johtoajatuksena ja pedagogisena mallina toimivan rauhan puun avulla olemme pyrkineet luomaan pohjaa rauhankasvatuksen tavoitteiden toteuttamiselle. Keskeistä on vahvistaa inhimillisten perustarpeiden, kuten autonomian, turvallisuuden, ja yhteenkuuluvuuden toteutumista, jotta voidaan turvallisesti yhdessä edetä esimerkiksi yhteiskunnassa ilmenevän eriarvoisuuden tarkasteluun tai solidaarisuutta ilmentäviin tekoihin.

Unescon rauhankasvatusopas opettajille (2001) erottaa toisistaan kolme rauhan osaluuetta: sisäinen rauha, sosiaalinen rauha ja rauha luonnon kanssa. Sisäinen rauha on rauhaa oman itsen kanssa. Se pitää sisällään esimerkiksi terveyttä, tasapainoa ja myötätuntoista asennetta. Sosiaalinen rauha taas tarkoittaa monia yhdessä elämisen edellytyksiä, muun muassa ihmisoikeuksia, demokratiaa ja yhteisön rakentamista. Rauhalla luonnon kanssa tarkoitetaan elämistä sopusoinnussa luonnon kanssa. Rauha nähdään prosessina, jossa nämä kolme ulottuvuutta ovat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa, eikä täydellinen rauha synny, jos jokin niistä puuttuu.

Rakennetaan rauhaa –pedagogisen materiaalin harjoitukset painottuvat näistä eniten toiseen, eli sosiaalisen rauhan edistämiseen, tarjoten kuitenkin aineksia myös sisäisen rauhan tarkasteluun. Rauhalla luonnon kanssa edistää edellinen pedagoginen kokonaisuutemme Mystinen luonto - ympäristökasvatusta myyttien avulla.

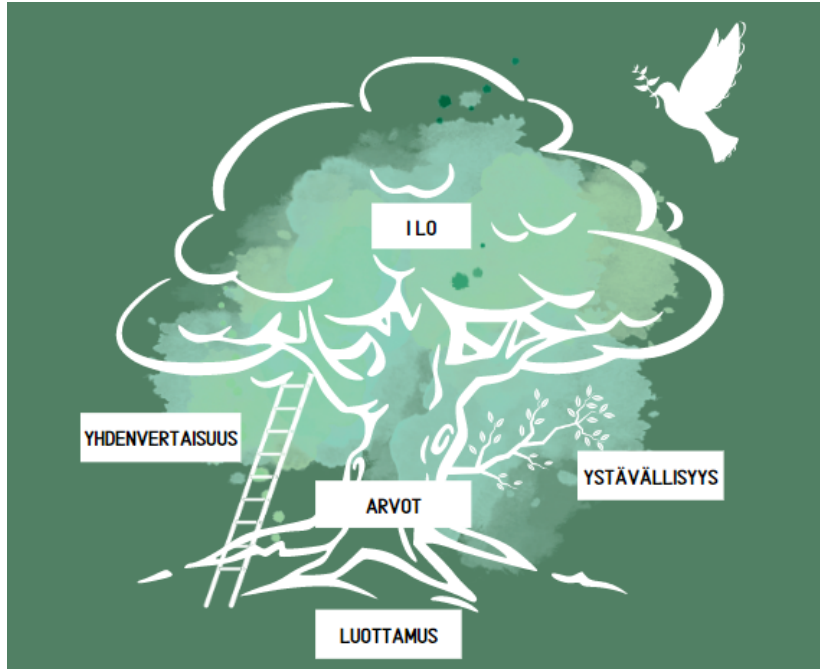
Kirjallisuutta

Recommendation concerning Education for International Understanding, Co-operation and Peace and Education relating to Human Rights and Fundamental Freedoms, Unesco 1974

Learning the Way of Peace. A Teachers' Guide to Peace Education, Unesco 2001

Rauhaa edistävää kasvatusta voi tarkastella puuna. Kun kasvun olosuhteet ovat kunnossa, puu voi hyvin ja kantaa hedelmää - edellytyksiä rauhalle.

Puun juuret ovat **luottamuksessa**. Turvallisuuden tunne sekä kokemus omasta identiteetistä ja autonomiasta kuuluvat ihmisen perustarpeisiin: saan olla läsnä omana itsenäni, tulla nähdyksi kokonaisena. Puun vankoilta alaoksilta löytyy **ystävällisyys**, joka osaltaan luo mahdollisuuden turvallisuuden, yhteenkuuluvuuden ja osallisuuden tarpeiden täyttymiselle. Ystävällisyys on kohtaamista ja kuulemistä. Avun saaminen lisää luottamusta elämään, avun antaminen edistää antajan hyvinvointia ja merkityksellisyyden kokemusta.

Yhteenkuuluvuuden ja osallisuuden kokemus edellyttää myös **yhdenvertaisuuden** eteen työskentelemistä. On tultava tietoiseksi eriarvoisuudesta ja harjoitettava empatiataitoja, jotta voidaan toimia yhdessä kaikkien yhtäläisten mahdollisuuksien turvaamiseksi. Luottamuksen, ystävällisyyden ja yhdenvertaisuuden kautta puun kasvu etenee **arvoihin**. Kun on mahdollista esittää haastavia eksistentiaalisia ja eettisiä kysymyksiä, voidaan kirkastaa omia ja yhteisiä arvoja. Kukin saa kasvaa katsomuksessaan.

Puun latvassa kukkii **ilo**, joka vapauttaa luovuuteen, solidaarisuuteen ja tekoihin rauhan puolesta. Elämän voi kokea merkitykselliseksi ja ryhmien väliset asenteet ovat positiivisia. Kukaan ei jää yksin.

TOTTA VAI TARUA?

Tavoitteet:

- oppia uusia asioita toisista
- rakentaa luottamuksellista ilmapiiriä ryhmään

Kuvaus: Tehtävässä jokainen kertoo itsestään yhden asian, joka on totta ja yhden asian, joka on tarua. Väitteet käydään myöhemmin yhdessä läpi.

Kesto: 15-20 min

Työskentelyohje

- Oppilaat miettivät itsestään yhden väitteen, joka on totta ja toisen väitteen, joka on tarua. Väitteiden on tarkoitus olla uskottavia, sillä myöhemmin muut yrittävät arvata, kumpi väite piti paikkansa.
- Kun kaikki ovat miettineet ja tarvittaessa kirjanneet väitteensä, lähdetään liikkeelle luokassa.
- Aina kun kohdataan henkilö, tervehditään ja kerrotaan molemmat lauseet. Esim. 'Hei! Tiesitkö että..' Samalla tavalla kuunnellaan toisen lauseet. Sitten hyvästellään, ja jatketaan matkaa seuraavan luo.
- Kun on on kierrelty sopiva aika (ei tarvitse ehtiä kaikkien luo), palataan omalle paikalle.
- Käydään läpi kaikkien väitteet ja arvataan, kumpi väite piti paikaansa.
- Väitteiden esittäjä kertoo myös, mistä keksi tarua olevan väittämän.

Opettajalle: Tässä tehtävässä on hyvä huomioida, että toisten väitteitä kommentoidaan kunnioittavasti sekä se, että monta kertaa tarua-väite paljastaa myös jotain tärkeää oppilaasta, esim. mitä hän toivoo tulevaisuudessa.

KAUNIS TEOS, RUMA TEOS?

Tavoitteet:

- tulla tietoisiksi erilaisista tavoista tulkita samaa kohdetta
- huomata kauneuskäsitysten moninaisuus
- harjoitella kuuntelua ja itseilmaisua

Kuvaus: Katsotaan ja arvioidaan yhdessä taideteoksia. Keskustellaan siitä, miten eri tavoin voimme ajatella kauneudesta ja rumuudesta.

Tarvikkeet:

- neljä taidekuvaa paperilla tai taululle heijastettuna

Kesto: 20 min

Työskentelyohje

- Opettaja asettaa näkyviin neljä taideteosta, tarvittaessa numeroituina. Katsellaan niitä hetki rauhassa.
- Opettaja pyytää jokaista mielessään valitsemaan teoksista yhden kauniin ja yhden ruman.
- Äänen antaminen on mahdollista toteuttaa monella tavalla. Jos teokset ovat esillä luokan edessä, voivat oppilaat tuoda vaikka kynän kauniin teoksen luo. Haluttaessa voidaan toteuttaa myös suljettu lippuäänestys tai sähköisesti anonymi äänestys esim. AnswerGarden -verkkosovelluksella.
- Katsotaan äänestyksen tuloksia. Miten näkemykset kauniista jakautuvat? Keskustellaan: Millä perusteilla valinta tehtiin? Miksi meillä on erilaisia käsityksiä kauneudesta?
- Tehdään vastaava äänestys rumasta teoksesta. Keskustellaan: Millä perusteilla valinta tehtiin? Miksi meillä on erilaisia käsityksiä rumuudesta?
- Keskustellaan harjoituksen herättämistä ajatuksista: Miltä tuntui valita kaunista, entä rumaa? Miksi oli esim. helppoa tai vaikeaa?
- Lopuksi pohditaan yhdessä: Mikä vaikuttaa siihen, millaisia käsityksiä meillä on kauneudesta ja rumuudesta?

RAKENNETAAN
RAUHAA

Opettajalle: On tärkeää painottaa, ettemme voi yksiselitteisesti määritellä kaunista ja rumaa, vaan kyse on kulttuurissa ja ajassa vaihtelevista käsityksistä. Kauneus on usein myös kontekstisidonnaista. Esimerkiksi kaunis värikäs vaate voikin olla “ruma”, jos sitä pidetään toisen mielestä väärässä paikassa, esimerkiksi hautajaisissa. Voidaan myös pohtia sitä, milloin ruma voisi olla kaunista tai päinvastoin.

RUUSU JA PIIKKI -TUNNIN ALOITUS

Tavoitteet:

- rohkaistua ilmaisemaan itseään
- harjoitella kuuntelemista ja vuoron odottamista
- saada kokemus kuulluksi ja hyväksytyksi tulemisesta

Kuvaus: Jokainen kertoo vuorollaan yhden myönteisen ja yhden kielteisen asian, joka on meneillään elämässä. Pohditaan yhdessä, miten kokemukset ja tunteet saattavat vaikuttaa meihin ja miten voisimme sen huomioida vuorovaikutuksessa.

Kesto: 5-10min

Työskentelyohje

- Jokainen jakaa vuorollaan yhden ruusun ja yhden piikin, eli yhden myönteisen asian, joka on meneillään omassa elämässä, ja yhden kielteisen (tai vähemmän positiivisen). Opettaja jakaa myös omansa. Ideana on, että harjoitus tehdään esim. jokaisen päivän aluksi, tai aineenopettajan jokaisen tunnin aluksi.
- Opettaja voi kiittää jokaista oppilasta nimeltä tämän kerrottua kuulumisensa ja siirtää katseensa seuraavaan oppilaaseen vuoron vaihtumisen merkiksi.
- Ryhmän jäsenet saavat valita itse, miten herkkiä asioita jakavat. Piikki voi olla esimerkiksi "minua vähän väsyttää tänään". On myös mahdollista sanoa "ohi", ellei halua jakaa mitään.
- Riippuen ryhmästä rutiinin muodostuminen voi vaatia useita toistoja.
- Opettajan on hyvä olla tarkkana myös ajankäytöstä: vain yksi ruusu ja yksi piikki. Kun työtapa on oppilaille tuttu, opettaja voi antaa tavoitteeksi ilmaista ruusun ja piikin esimerkiksi enintään kolmen sanan avulla.

Opettajalle

- Kun harjoitusta on toistettu joitain kertoja, opettaja voi johdattaa oppilaat pohtimaan sitä, miten tunteet vaikuttavat oppimiseemme, tai sitä, miten voisimme vuorovaikutuksessa ottaa huomioon toisen tilanteen tultuamme siitä tietoiseksi. Miten tukea haastavan asian kanssa, miten juhlistaa yhdessä iloista asiaa? Opettaja voi antaa esimerkin itsestään, tyyliin: “Jos saan tietää, ettei Ville ole nukkunut edellisenä yönä, ja on siksi väsynyt, voin ottaa sen huomioon oppitunnilla...”.
- Opettajalla on hyvä olla suunnitelma odottamattomien tilanteiden varalle. Se voi tarkoittaa esimerkiksi asian ottamista esiin oppilaan kanssa kahdenkesken myöhemmin tai ajan järjestämistä esimerkiksi viikoittain luokan yhteiselle ohjatulle keskustelulle.

AURINGON SÄTEITÄ TUTKIMASSA

Tavoitteet

- tulla tietoisiksi erilaisista tavoista määrittää identiteettiä
- tukea käsitteellisen ajattelun kehitystä
- havainnoida eriarvoisuutta ympäröivässä yhteiskunnassa

Kuvaus: piirretään ja kirjoitetaan aurinko itsestä. Tutkitaan auringon säteille kirjoitettuja kuvauksia yhdessä. Keskustellaan yhdessä siitä, minkälaiset asiat identiteetissä voivat olla itselle, toisille tai yhteiskunnan näkökulmasta määrittäviä, ja miksi näin on.

Tarvikkeet

- Jokaiselle A4-kokoinen paperi. Haluttaessa tehtävän voi hyvin tehdä myös vihkoihin.
- Kynät, haluttaessa voi ottaa myös värikynät.
- Yksi paperi kullekin pienryhmälle.

Kesto: 45 min

Työskentelyohje

- Jokaiselle jaetaan A4-kokoinen paperi tai ohjeistetaan ottamaan vihkosta tyhjä sivu esiin.
- Piirretään paperin keskelle ympyrä, auringon keskusta. Piirretään auringolle keskustasta ulospäin suuntautuvia säteitä. Keskusympyrään kirjoitetaan 'minä'.
- Auringon säteille lähdetään kirjoittamaan 'minua' kuvaavia asioita, jotka ovat itselle tärkeitä. Tärkeää on korostaa, että nämä eivät välttämättä ole kaikille samoja (esim. jollekin harrastus voi olla tärkeä määrittävä tekijä, toiselle ei).
- Opettaja voi antaa esimerkkejä, kuten nimi, ikä, asema perheessä, asuinpaikka, mieltymykset, harrastukset jne.
- Pyritään kirjoittamaan mahdollisimman monta asiaa. Halutessaan opettaja voi antaa esimerkin piirtämällä taululle itsestään auringon alkua

- Jakaudutaan 3 – 4 hengen ryhmiin. Halutessaan oppilaat voivat näyttää työnsä toisilleen. Ryhmä ottaa uuden paperin ja piirtää sen keskelle vastaavan auringon säteineen.
- Opettaja ohjeistaa ryhmiä kirjaamaan säteille asioita, joilla ihmiset voivat määrittää itseään. Omat auringot toimivat tässä apuna. Kirjoitetaan säteille asioita, kuten nimi, ikä, kotipaikkakunta.
- Voidaan myös pohtia, mitkä asiat voivat joillekin ihmisille olla tärkeitä omassa itsessä, jotka eivät välttämättä näy ryhmäläisten auringoissa.
- Kootaan yhdessä taululle aurinkoon pienryhmien kirjaamia asioita.
- Tutkitaan yhteistä aurinkoa ja keskustellaan valitsemalla joitakin seuraavista kysymyksistä:
 - Mitkä näistä olivat kaikilla / enemmistöllä auringossa? (Voidaan ympyröidä.)
 - Millaisia kysymyksiä / ajatuksia herää, kun katsomme taululla näkyviä asioita?
 - Miten ympäristössämme ihmisiä määritellään, mitkä asiat ovat usein tärkeitä? Esimerkiksi millä perusteilla saa / ei saa tehdä jotain?
 - Mitkä näistä asioista vaikuttavat siihen, kuka pääsee päättämään yhteisistä asioista? (Kuka käyttää valtaa?) Entä siihen, kuka pääsee vaikka televisioon esiintymään?
 - Mitkä näistä asioista ovat niitä, joiden perusteella usein määrittelemme mielessämme uuden ihmisen?
 - Millaiset asiat voivat olla ihmiselle tosi tärkeitä, mutta eivät heti näy hänestä?
 - Millaiset asiat voivat toisten mielestä olla tosi tärkeitä ihmisessä, vaikkeivät välttämättä hänelle itselleen olisi?
 - Miksi on tärkeää, että saamme itse määritellä, minkä koemme itsessämme tärkeäksi?

KEKSITÄÄN TARINALLE PAREMPI LOPPU

Tavoitteet

- pohtia yhdessä, millaiset arvot veisivät meitä kohti yhdenvertaisempaa yhteiskuntaa

Kuvaus: Katsotaan video, jossa henkilöt kertovat kohtaamastaan syrjinnästä. Paneudutaan valittuun tilanteeseen, jolle keksitään ja esitetään parempi päätös. Keskustellaan niistä arvoista, jotka tulevat näkyviksi näytelmissä.

Kesto: 30 - 50 min

Työskentelyohje

- Katsotaan yhdessä **Oikeusministeriön tuottama video**.
- Jakaudutaan n. 4 hengen ryhmiin.
- Keskustellaan pienryhmässä videon herättämistä ajatuksista ja valitaan yhdessä yksi videolla kerrottu tilanne (esim. koulunpihalla, kaupassa, baarissa...).
- Opettaja ohjeistaa ryhmää ensin pohtimaan, mistä tilanteesta oli kyse: mikä meni pieleen ja miksi? Sen jälkeen ryhmän tehtävänä on suunnitella valitsemalleen tilanteelle onnellinen loppu videolla kuvatus sijaan.
- Valmistetaan lyhyet näytelmät näistä paremmin päättyivistä tilanteista esitettäväksi koko ryhmälle.
- Katsotaan ryhmien esitykset. Kukin ryhmä voi alkuun kertoa, minkä tilanteen valitsi.
- Kunkin esityksen jälkeen keskustellaan: mikä arvo toteutui "korjatussa" kertomuksessa?
- Jos käsite on hankala, voidaan lähestyä asiaa myös niin, että kuvaillaan adjektiivein ensin tilannetta, joka meni huonosti, ja sen jälkeen sitä, joka päättyi paremmin. Adjektiiveista voidaan johtaa arvoja ("tuo oli epäreilu tuolle toiselle, sitten hän olikin reilu" → reiluus)

MILLAINEN HALUAN OLLA?

Tavoitteet

- pohtia, millaisena näkee itsensä ja mitä asioita arvostaa
- pohtia, millaiseksi haluaisi tulla
- pohtia, mistä omat arvot ovat peräisin

Kuvaus: Tarkastellaan sanakorttien avulla kuvaa itsestä ja toiveita siitä, millainen haluaisi olla. Pohditaan, mistä omat arvostukset johtuvat.

Tarvikkeet

- sanakortteja, joissa adjektiiveja (liite 1)
- kysymykset paperilla tai taululla

Kesto: 15min

Työskentelyohje

- Jaetaan oppilaat 3-4 hengen ryhmiin ja annetaan kaikille ryhmille sanakortit. Tyhjään korttiin voi tarvittaessa kirjoittaa listasta puuttuvan adjektiivin.
- Kirjoitetaan pohdittavat kysymykset taululle tai jaetaan ne ryhmiin paperilla.
- Kukin pohtii ensin itsekseen sanakorttien avulla:
 - Millaisena näen itseni?
 - Millainen en haluaisi olla?
 - Millaiseksi haluaisin tulla?
- Käydään pienryhmässä läpi kierros, jolla jokainen vastaa joko kerralla kaikkiin kysymyksiin sanakorttien avulla, tai vaihtoehtoisesti niin, että jokainen kysymys käsitellään omanaan vuorotellen.
- Pohditaan kierrosten jälkeen yhdessä keskustellen: Oliko tehtävä helppo vai vaikea? Mitä asioita pidän arvokkaana? Mistä olen omaksunut nämä arvot, miten olen oppinut arvostamaan juuri näitä asioita?

VIERAS AVARUUDESTA

Tavoitteet

- jakaa ajatuksia Suomesta
- pohtia, mitä samaa ja mitä erilaista ryhmän kokemuksissa ja tiedoissa on

Kuvaus: Kerrotaan pienryhmissä kuvitteelliselle vieraalle Suomesta ja sen asukkaista. Pohditaan, miksi kuvaukset mahdollisesti eriävät toisistaan.

Kesto: 20min

Työskentelyohje

- Jakaudutaan 3-4 hengen ryhmiin.
- Kerrotaan pienryhmille, että he kohtaavat pian ulkoavaruuden olion, joka ei tunne maapalloa eikä ihmisiä. Olio on laskeutunut Suomeen, ja nyt oppilaiden tehtävä on kertoa oliolle, millaiseen paikkaan tämä on tullut.
- Pohditaan ryhmissä ainakin:
 - Millainen maa Suomi on?
 - Miltä maa näyttää, millainen ilmasto maassa on?
 - Millaisia ihmisiä Suomessa asuu? Miten he voivat?
 - Mitä ihmiset tekevät (työkseen tai muutoin)?
 - Millaiselle paikkakunnalle olio on tullut?
 - Millaiseen kouluun ja millaiseen luokkaan hän tutustuu?
- Käydään yhdessä läpi ryhmien näkemyksiä edellä oleviin kysymyksiin: millaisia yhtäläisyyksiä tai eroja havaitaan? Mistä erot kuvauksissa voivat johtua?

Opettajalle: Tehtävässä on hyvä kiinnittää huomiota siihen, että monenlaiset erilaiset kokemukset ja käsitykset Suomesta elävät rinnakkain. Opettajan on tärkeä myös purkaa mahdollisia stereotyyppioita ja yleistyksiä, joita tehtävä voi tuoda esiin. Jos esiin tulee kielteisiä kuvauksia ja kokemuksia, voidaan pohtia, millaista muutosta tarvittaisiin. Opettaja voi esimerkiksi kysyä, että jos avaruusolio nyt lähtisi kertoen palaavansa viiden vuoden kuluttua, mitä toivoisitte voivanne kertoa hänelle silloin? Mitä täytyisi tapahtua, jotta tuo toivekuvaus voisi tulla todeksi?

ILOA TOISELLE, ILOA ITSELLE?

Tavoitteet

- auttaa tai ilahduttaa muuten toista ihmistä ja lisätä siten iloa elämään

Kuvaus: Toisen auttaminen lisää ihmisen hyvinvointia ja elämän kokemista merkityksellisenä. Enemmistö ihmisistä arvioi, että auttaminen myös tuottaa heille iloa. Tehdään toiselle jokin ilahduttava teko. Mietitään, miten teko ja siitä mahdollisesti saatu palaute vaikuttaa omaan oloon.

Tarvikkeet

- esimerkiksi kartonkia ja värikyniä, mahdollisesti kirjekuoria ja postimerkkejä

Kesto: 10-30min

Työskentelyohje

- Tehtävän voi toteuttaa monella tapaa ja opettaja voi pohtia, mikä sopisi omalle ryhmälle parhaiten. Yksi mahdollinen toteutustapa on esimerkiksi tehdä luokassa postikortteja yksinäisille vanhuksille.
- Jokainen piirtää tai askartelee kortin tai halutessaan useampia.
- Vastaanottajat voivat löytyä esimerkiksi alueen palvelutalosta, jolloin ei tarvita erikseen postittamista. Toinen mahdollisuus on etsiä vastaanottajia kaupungin tai kunnan sosiaalityön tai alueen seurakunnan diakoniatyön kautta.
- Mikäli tehdään yhteistyötä palvelutalon kanssa opettaja voi pyytää yhteyshenkilön kautta yleisen palautteen jaettavaksi oppilaille.
- Keskustellaan yhdessä tehtävän ja mahdollisesti saadun palautteen herättämistä tunteista. Miltä tuntuu ilahduttaa toista?
- Tehtävän voi myös toteuttaa esimerkiksi niin, että opettaja antaa oppilaille tehtäväksi viikon ajan tehdä päivittäin jokin toista ihmistä auttava tai muutoin ilahduttava teko, vaikka ihan pienikin. Tehtävän herättämiä tunteita voidaan pohtia haluttaessa myös vihkotehtävänä yhteisen keskustelun lisäksi.

HASSU MUOTOKUVA JA POSITIIVISET ASIAT

Tavoitteet:

- luoda luokkaan huumoria ja yhteenkuuluvuden tunnetta
- saada positiivista palautetta ryhmältä

Kuvaus: Piirretään vaiheittain muotokuva jokaisesta ryhmän jäsenestä siten, että kaikki osallistuvat. Kuvailaan yhdessä muotokuvien henkilöitä myönteisesti.

Tarvikkeet:

- Paperia ja erilaisia ja erivärisiä kyniä

Kesto: 20-30 min

Työskentelyohje:

- Istutaan lattialla tai pulpeteilla piirissä. Jokainen tarvitsee kovan alustan, jonka päällä piirtää.
- Opettaja jakaa jokaiselle paperin, johon kirjoitetaan oma nimi.
- Merkistä paperi siirretään myötöpäivään seuraavalle ja piirretään opettajan ohjeen mukaan.
- Opettaja ohjeistaa antamalla yhden kasvojen tai kehon osan kerrallaan (lista alhaalla).
- Kun oppilas on piirtänyt pyydetyn kasvojen tai kehon osan, siirretään paperi seuraavalle.
- Piirustus on valmis, kun se kiertää alkuperäiselle omistajalle takaisin.
- Toisessa vaiheessa paperit lähtevät uudelleen kiertämään.
- Nyt syntyneisiin muotokuviiin kirjoitetaan positiivisia asioita kyseisestä ihmisestä.
- Kierros päättyy, kun paperi palaa alkuperäiselle omistajalle.

Lista piirustukseen: (sanotaan yksi kerrallaan)

Kasvojen ääriiviivat, silmä, suu, hampaat, korva, nenä, kulmakarva, hiukset, ripset, kaula, keskivartalo, käsivarsi, sormet, jalka, jalkaterä, vaatteet: housut, paita, kengät, hattu/pipo/lippis

LIITE 1, SANAKORTIT 1/2

RAKENNETAAN
RAUHAA

Vahva	Viisas	
Nopea	Ovela	Hauska
Pelokas	Rohkea	Ujo
Pirteä	Ahkera	Auttavainen
Harkitseva	Huolehtivainen	Itsevarma
Kärsivällinen	Luotettava	Luova
Lempeä	Myötätuntoinen	Iloinen
Joustava	Järkevä	Nokkela

LIITE 1, SANAKORTIT 2/2

RAKENNETAAN
RAUHAA

Nopea	Sopeutuva	Määrätietoinen
Oppivainen	Päätäväinen	Rauhallinen
Rehellinen	Reipas	Rohkea
Sinnikäs	Sopeutuva	Tarkka
Tasapuolinen	Tehokas	Vaatimaton
Neuvokas	Tarkkanäköinen	Leikkisä
Muuntautuva	Syvällinen	Ystävällinen
Aktiivinen	Innokas	Kekseliäs